

Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Στατιστικά χρήσης 1994-1999.

Φίλιππος ΤΣΙΜΠΟΓΛΟΥ

Προϊστάμενος Τμήματος Ανάπτυξης Βιβλιοθηκών
Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Βασ. Κωνσταντίνου 48, GR-11635 Αθήνα
τηλ: +30 1 7273973 fax: +30 1 7252223
e-mail ftsimp@eie.gr URL [http://www.eie.gr/Staff/Tsimpoglou F/](http://www.eie.gr/Staff/Tsimpoglou_F/)

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση αναφέρεται στη λειτουργία του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Περιγράφεται η τρέχουσα κατάσταση του Δικτύου και τα χαρακτηριστικά της πρόσφατης αναβάθμισης και μετανάστευσης (migration) της εφαρμογής του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών, σε περιβάλλον WEB. Παρουσιάζονται τα βασικά στατιστικά δεδομένα της μέχρι τώρα λειτουργίας του Δικτύου, όπως: αριθμός βιβλιοθηκών-μελών, σύνολο παραγγελιών που καταχωρήθηκαν, εκτελέστηκαν και απορρίφθηκαν από το Δίκτυο, μέσοι όροι, ποσοστά, χρόνοι απόκρισης κλπ. Η ανακοίνωση ανφέρεται στη συμπληρωματικότητα των λειτουργιών του Δικτύου με τις υπάρχουσες συλλογές ηλεκτρονικών περιοδικών και ψηφιακών βιβλιοθηκών του ελληνικού χώρου. Τέλος παρουσιάζονται τα σημεία εξασφαλίζουν την περαιτέρω βελτίωση και επέκταση του καθώς και την εξαγωγή αξιόπιστων στατιστικών από τη λειτουργία .

Λέξεις κλειδιά: Διαδανεισμός Βιβλιοθηκών, Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών, στατιστικά δεδομένα, περιοδικά

Hellenic Interlibrary Loan Network. Usage statistics 1994-1999.

Abstract

This paper concerns the operation of the Hellenic Interlibrary Loan Network. The current situation of the Network is described as well as the features of the recent upgrade and migration of the application to WEB environment. Basic statistical data of its operation till now that are presented, include: number of participating libraries, orders set, executed and rejected by the Network members, averages, percentages of response time, etc. Points are presented concerning the complementary character of the Network operations with the existing collections of electronic journals and digital libraries within the Hellenic territory. Issues are also presented ensuring further improvement and expansion of the Network as well as the capability of gathering reliable statistical data from the network operation.

Keywords: Interlibrary Loan, Hellenic Interlibrary Loan Network, Statistical data, Periodicals

1. Εισαγωγή.

Το Δεκέμβριο του 1999 κλείνει ένας κύκλος έξη χρόνων λειτουργίας του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Παράλληλα ολοκληρώθηκε η προγραμματισμένη «μετανάστευση» (migration) του συστήματος διαδανεισμού από τον κεντρικό υπολογιστή (main frame) EPMHΣ και το κλειστό σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων GRIPS, σε ανοιχτά συστήματα UNIX και ORACLE αντιστοίχως. Η εφαρμογή του νέου συστήματος

διαδανεισμού σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε εξ ολοκλήρου από το στελεχιακό δυναμικό του ΕΚΤ. Στο σχεδιασμό του ελήφθησαν υπόψη οι θετικές και αρνητικές εμπειρίες που αποκομίστηκαν από τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του προηγούμενου συστήματος και οι απαιτήσεις των ενεργών βιβλιοθηκών-μελών. Σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε αφενός να δίνεται η δυνατότητα σύνδεσης και προσαρμογής των διαφορετικών υποσυστημάτων του με εφαρμογές που ακολουθούν διεθνή πρότυπα, αφετέρου να είναι συμβατό και ανοιχτό σε μελλοντικές επεκτάσεις.

Στη συνέχεια της εισήγησης παρουσιάζονται σε συντομία τα βασικά υποσυστήματα και τα χαρακτηριστικά του νέου συστήματος διαδανεισμού σε περιβάλλον web. Ακολουθεί η παρουσίαση βασικών στατιστικών χρήσης που αφορούν την πενταετή και πλέον λειτουργία του «απερχόμενου» συστήματος. Τέλος σχολιάζονται ορισμένα σημεία που ελήφθησαν υπόψη, για την εξασφάλιση ολικής ποιότητας της λειτουργίας του Δικτύου και κυρίως τη δυνατότητα εξαγωγής και επεξεργασίας των στατιστικών δεδομένων λειτουργίας του. Κρίνεται ότι τα στατιστικά αυτά μπορούν να συμβάλλουν στη εξαγωγή κρίσιμων συμπερασμάτων για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της συνεργασίας των βιβλιοθηκών στο πλαίσιο λειτουργίας του Δικτύου.

2. Η εφαρμογή του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών σε περιβάλλον www.

2.1. Περιγραφή υποσυστημάτων

Η εφαρμογή του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών έχει υλοποιηθεί σε περιβάλλον WEB-ORACLE. Περιλαμβάνει τέσσερεις βάσεις δεδομένων, οι οποίες αλληλοσυνδέονται σχεσιακά μεταξύ τους:

- Η πρώτη βάση περιλαμβάνει τα δεδομένα που αφορούν τα **στοιχεία των περιοδικών** του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών.
- Η δεύτερη βάση δεδομένων περιλαμβάνει τα **στοιχεία συλλογής (holdings)** κάθε βιβλιοθήκης του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών και επομένως και των βιβλιοθηκών του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών.
- Η τρίτη βάση δεδομένων περιλαμβάνει τα **στοιχεία κάθε βιβλιοθήκης**
- Η τέταρτη βάση καταγράφει τα δεδομένα των **παραγγελιών**

Η πρώτη βάση δεδομένων τροφοδοτείται αυτόματα με τις **εγγραφές (records) των περιοδικών** που περιέχονται ή εισάγονται στο σύστημα διαχείρισης του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών σε μορφότυπο **UNIMARC**. Το σύστημα διαχείρισης που χρησιμοποιείται για τη διαδικασία αυτή είναι το **ABEKT σε περιβάλλον Windows**. Στο ABEKT/win έχει ήδη αναπτυχθεί μετατροπέας (convertor) ο οποίος «διαβάζει» εγγραφές USMARC και τις μετατρέπει με επιτυχία σε εγγραφές UNIMARC.

Το ABEKT/Win αποτελεί επίσης το σύστημα διαχείρισης της δεύτερης βάσης δεδομένων, η οποία περιλαμβάνει τα **στοιχεία συλλογής (holding)** των βιβλιοθηκών για κάθε περιοδικό. Το ABEKT/Win περιλαμβάνει ήδη για τις περιοδικές εκδόσεις, τη λειτουργία αναλυτικού ηλεκτρονικού δελτιοκαταλόγου σε επίπεδο τεύχους. Θεωρήθηκε ωστόσο υπερβολικό στις παρούσες συνθήκες να συμπεριληφθεί αυτή η δυνατότητα και στην εφαρμογή του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Αντ' αυτού υλοποιήθηκε η ενδιάμεση λύση, όπως προτείνεται από το σχετικό πρότυπο ISO, το οποίο έχει ενταχθεί στο USMARC και έχει (ουσιαστικά) υιοθετηθεί και από το UNIMARC. Έτσι στην εφαρμογή του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών δίνεται η δυνατότητα πολλαπλών πεδίων για τα

στοιχεία συλλογής που αφορούν μία βιβλιοθήκη και ένα τίτλο περιοδικού. Με το τρόπο αυτό αποφεύγεται ο ασαφής δείκτης “ελλιπής συλλογή” που χαρακτήριζε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, τόσο τις συλλογές που έχουν μόνο ένα ελλείπον τεύχος σε μία μεγάλη χρονική περίοδο της συλλογής τους, όσο και τις συλλογές που έχουν μόνο τα δύο ακραία τεύχη μιας χρονικής περιόδου (έναρξης και λήξης).

Η τρίτη βάση δεδομένων αφορά τα **στοιχεία των βιβλιοθηκών** και τον τύπο συμμετοχής τους στο Συλλογικό Κατάλογο Περιοδικών και το Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Περιλαμβάνει επωνυμίες οργανισμών, ονόματα και ρόλους υπευθύνων, διευθύνσεις, τηλέφωνα, στοιχεία τιμολόγησης, κλπ. Αποτελεί ιδιαίτερο υποσύστημα του ΑΒΕΚΤ/Win και τροφοδοτεί αυτόματα το αντίστοιχο υποσύστημα της εφαρμογής του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Με το σχεδιασμό αυτό επιτυγχάνεται ο αυτοματισμός της μέχρι τώρα χρονοβόρας διαδικασίας ενημέρωσης του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών. Οι βιβλιοθήκες εξάγουν τα δεδομένα του καταλόγου τους σε μορφότυπο MARC (UNIMARC ή USMARC) το ΑΒΕΚΤ/Win αναλαμβάνει την εισαγωγή τους στο σύστημα διαχείρισης του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών και την αυτόματη μεταφορά τους στο σύστημα του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Η ενημέρωση του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών από τις βιβλιοθήκες-μέλη αποτελεί πλέον αποτέλεσμα της συντήρησης και ενημέρωσης του τοπικού τους καταλόγου, χωρίς να τις επιβαρύνει με ιδιαίτερο φόρτο εργασίας. Επιπλέον τα στοιχεία είναι περισσότερο αξιόπιστα, αφού ελαχιστοποιείται η ανάγκη χειρόγραφης παρέμβασης ή πληκτρολόγησης από το ΕΚΤ.

Η τέταρτη βάση της **καταγραφής παραγγελιών**, συνδυάζει στοιχεία από τις προηγούμενες και επιπλέον συγκεντρώνει τα δεδομένα κάθε συναλλαγής, δηλαδή τον “πελάτη”, τους “προμηθευτές”, τα στοιχεία του παραγγελόμενου τεκμηρίου, τις ημερομηνίες και την κατάσταση εξέλιξης κάθε παραγγελίας. Προβλέπει το εκτιμώμενο και καταγράφει το τελικό κόστος και χρησιμεύει για την αυτόματη περιοδική εκκαθάριση των συναλλαγών με την δημιουργία των σχετικών αναφορών και την εξαγωγή στατιστικών.

Το σύστημα είναι βασισμένο στη λογική “*παραγγελίας τεκμηρίου*” (*item based ordering*). Επιτρέπει δηλαδή την παραγγελία τεκμηρίου **μόνον** εφόσον το υπό παραγγελία τεκμήριο περιλαμβάνεται σε βάση δεδομένων, συνδεδεμένη με το σύστημα παραγγελιών. Στο σημείο αυτό διαφέρει από το προηγούμενο σύστημα στον ΕΡΜΗ. Το χαρακτηριστικό αυτό, στερεί βέβαια το σύστημα από μια (σχετικά ανεξέλεγκτη) ευελιξία, αφού δεν είναι δυνατή η παραγγελία οποιουδήποτε τεκμηρίου εκτός βάσης. Ταυτόχρονα όμως επιβάλλει τυποποίηση των διαδικασιών, αυξάνει την αξιοπιστία του συστήματος και διευκολύνει την συμπλήρωση του δελτίου παραγγελίας. Η τυποποίηση που επιτυγχάνεται επιτρέπει, εκτός άλλων, την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων που αφορούν τη χρήση συγκεκριμένων τεκμηρίων.

2.2. Συλλογές του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών

Η σχεδίαση του συστήματος επιτρέπει τη σύνδεση πολλών και διαφορετικών βάσεων δεδομένων (τοπικών ή απομακρυσμένων) με τις βασικές εφαρμογές των παραγγελιών και των εκκαθάρσεων. Η σχεδίαση εξασφαλίζει τη λειτουργία ενός ομοιόμορφου ενδιάμεσου χρήστη (user interface) για τις παραγγελίες τεκμηρίων που εντοπίζονται σε διαφορετικές βάσεις δεδομένων. Όλες οι βάσεις συνδέονται με το κοινό σύστημα καταγραφής παραγγελιών και εκκαθάρισης των συναλλαγών. Με τον τρόπο αυτό κάθε βάση δεδομένων, που αντιστοιχεί σε συλλογή έντυπων ή ηλεκτρονικών τεκμηρίων μπορεί να συνδέεται με

την εφαρμογή διαδανεισμού. Προτεραιότητα δίνεται στις βάσεις δεδομένων που βρίσκονται ήδη σε μορφότυπο MARC (άρθρα από περιοδικά του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών, Διδακτορικές διατριβές του Εθνικού αρχείου Διατριβών, κλπ.) .

Προς το παρόν η πρώτη βάση δεδομένων που συνδέεται ήδη με το σύστημα διαδανεισμού, είναι αυτή του **Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών**. Έχει όμως ήδη αρχίσει η διαδικασία σύνδεσης της δεύτερης βάσης δεδομένων των **Διδακτορικών Διατριβών** με το σύστημα του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Οι χρήστες θα μπορούν είτε να οδηγηθούν στους αντίστοιχους *διαδικτυακούς τόπους (INTERNET sites)* ακολουθώντας τις υπερσυνδέσεις (hyperlinks) που θα εμφανίζονται στα δελτία παρουσίασης των στοιχείων κάθε περιοδικού είτε στο αρχείο ψηφιακών διατριβών (<http://docuweb.ekt.gr> και <http://theses.ekt.gr>) και να αποκτήσουν το διδακτορικό με καταβίβαση (downloading) της ψηφιακής μορφής (JPEG, PDF). Εναλλακτικά οι χρήστες που δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα ηλεκτρονικά περιοδικά ή δεν διαθέτουν τον αναγκαίο εξοπλισμό για την εκτύπωση τοπικά των τεκμηρίων μπορούν να παραγγείλουν το αντίστοιχο διδακτορικό μέσω του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών όπως συμβαίνει με τα άρθρα περιοδικών. Στην ίδια κατηγορία ανήκει και η συλλογή **πρακτικών συνεδρίων** που συντηρείται στη βιβλιοθήκη παρακαταθήκης του ΕΚΤ και σχεδιάζεται η ψηφιοποίηση τους.

Εκτός των διδακτορικών διατριβών υπάρχουν δύο ακόμη κατηγορίες συλλογών υπό άμεση ένταξη στο σύστημα διαδανεισμού. Η πρώτη αφορά τα ηλεκτρονικά περιοδικά της **συλλογής ABI/INFORM-BPO (Business Periodical Ondisk)**, τα οποία διατίθενται τοπικά στο ΕΚΤ σε μορφή δικτυωμένων CD-ROMs. Προϋπόθεση βεβαίως είναι να ενταχθούν οι τίτλοι των εν λόγω περιοδικών στον τοπικό κατάλογο (cardex) του ΕΙΕ και ακολούθως να μεταφερθούν στο Συλλογικό Κατάλογο Περιοδικών, ώστε να καταστεί δυνατή η παραγγελία από την εν λόγω συλλογή. Στην ίδια κατηγορία (με αντίστοιχες προϋποθέσεις), ανήκει και η συλλογή των ιατρικών περιοδικών του συστήματος **ADONIS** που είναι εγκατεστημένη στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η δεύτερη κατηγορία αφορά μία "*εικονική συλλογή*" ("*virtual collection*"). Είναι αυτή της Υπηρεσίας **Παραγγελίας Τεκμηρίων από το εξωτερικό** που λειτουργεί περισσότερο από 15 χρόνια στο ΕΚΤ. Η "βιβλιοθήκη" αυτή λειτουργεί αποκλειστικά ως προμηθευτής (σε όρους Δικτύου Διαδανεισμού), συνδέεται δηλαδή με δίκτυα και βιβλιοθήκες του εξωτερικού και εξασφαλίζει τεκμήρια (άρθρα, διδακτορικά, εκθέσεις ευρεσιτεχνιών, βιβλία, αναφορές, κλπ.) τα οποία **δεν** υπάρχουν στις συλλογές των βιβλιοθηκών του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Η σχεδίαση του συστήματος επιτρέπει την διαφοροποίηση τιμής για τεκμήρια διαφορετικών συλλογών (διδακτορικά, ηλεκτρονικά περιοδικά, συνέδρια κλπ.) και για χρήστες διαφορετικών κατηγοριών (π.χ. μέλη του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών, βιβλιοθήκες μέλη του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών, ιδιώτες, εταιρίες κλπ.). Με την εισαγωγή των στοιχείων (διεύθυνση, fax, τύπος χρήστη, κλπ.) των χρηστών του συστήματος («πελατών» και «προμηθευτών») καθίσταται δυνατή η αυτόματη εκτίμηση του κόστους παραγγελίας ανάλογα με τον αριθμό των σελίδων και τον τρόπο αποστολής και το είδος του τεκμηρίου, το χρόνο απόκρισης και την απόσταση των συναλλασσομένων όπου αυτό επιδρά στη διαμόρφωση του κόστους (ταχυδρομική αποστολή, αποστολή επίγον ταχυδρομείο, fax κλπ.).

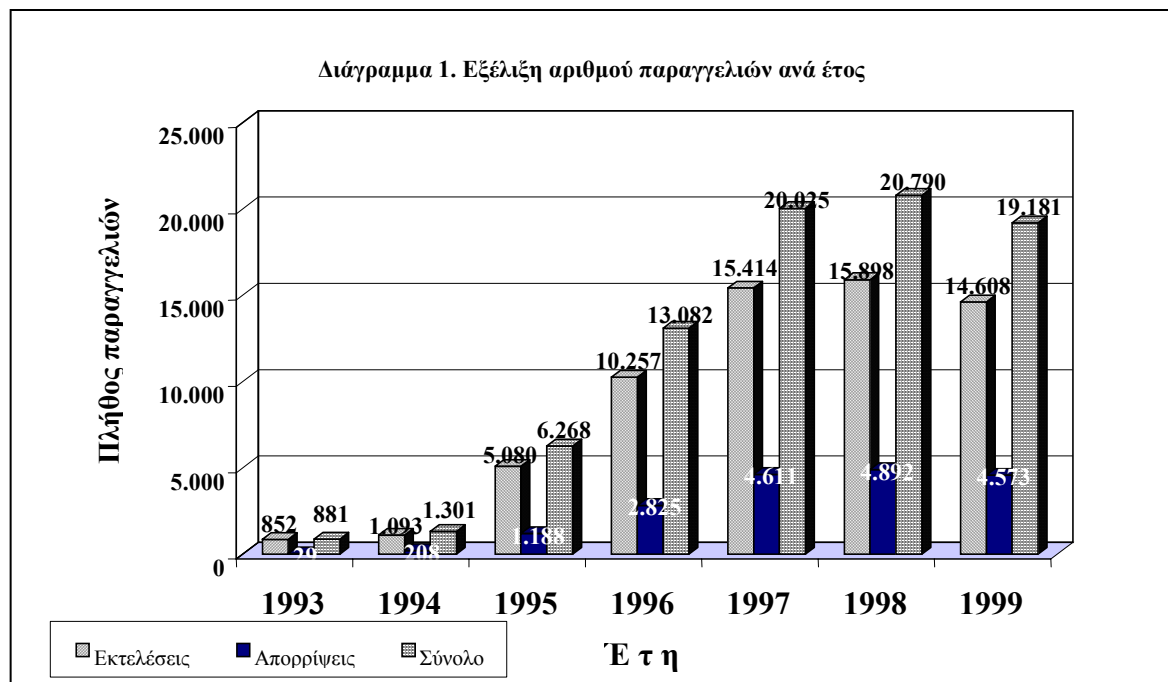
Η σχεδίαση του συστήματος προβλέπει τη σύνδεση της εφαρμογής καταγραφής και εκκαθάρισης συναλλαγών με βιβλιοθηκονομικές εφαρμογές που έχουν υιοθετήσει και αναπτύξει τις *εκτεταμένες υπηρεσίες (extended services)* του πρωτόκολλο Z39.50 (ILL).

3. Βασικά στατιστικά στοιχεία χρήσης 1993-1999

Ο αριθμός των βιβλιοθηκών-μελών του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών στο τέλος του 1999 ανέρχεται σε **120**. Αριθμητικά τα μέλη του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών ξεπέρασαν για πρώτη φορά το 50% του αριθμού των βιβλιοθηκών-μελών του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών (220 βιβλιοθήκες). Ωστόσο έχει προγραμματιστεί και αναμένεται σύντομα η «ομαδική» ένταξη στο Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών των 15 βιβλιοθηκών των ξένων αρχαιολογικών σχολών του έργου ARGOS. Η ένταξη θα πραγματοποιηθεί μόλις ολοκληρωθεί η μεταφορά των δεδομένων των συλλογών τους (2570 τίτλοι) από τη βάση δεδομένων ARGOS Periodicals (ARGP) στο Συλλογικό Κατάλογο Περιοδικών.

Πίνακας 1. Εξέλιξη αριθμού παραγγελιών του Δικτύου Διαδανεισμού

ΕΤΗ	Εκτελέσεις	Απορρίψεις	Σύνολο	% επιτυχιών
1993	852	29	881	96,7%
1994	1.093	208	1.301	84,0%
1995	5.080	1.188	6.268	81,0%
1996	10.257	2.825	13.082	78,4%
1997	15.414	4.611	20.025	77,0%
1998	15.898	4.892	20.790	76,5%
1999	14.608	4.573	19.181	76,2%
Σύνολα	63.202	18.326	81.528	77,5%



Στον πίνακα 1 και στο διάγραμμα 1 απεικονίζεται η ετήσια εξέλιξη του αριθμού παραγγελιών που καταχωρήθηκαν, εκτελέστηκαν ή απορρίφθηκαν τα 6 χρόνια λειτουργίας του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 1, κατά το αναφερόμενο χρονικό διάστημα καταχωρήθηκαν **81.528** παραγγελίες. Από αυτές εκτελέστηκε το **77,5%** που αντιστοιχεί σε **63.202** παραγγελίες. Το ποσοστό απόρριψης των παραγγελιών ανέρχεται στο **22,5%** ήτοι σε **18.326** παρεγγελίες. Τα στοιχεία για το 1999 (19.181 παραγγελίες) καλύπτουν το δεκάμηνο από Ιανουάριο έως και Οκτώβριο 1999, προβαλλόμενα σε δωδεκάμηνο εκτιμώνται σε **23.016** παραγγελίες εκ των οποίων **17.530** εκτελέσεις και **5.488** απορρίψεις.

Γενικά η εξαγωγή στατιστικών χρήσης του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών από το σύστημα του ΕΡΜΗ υπήρξε πάντοτε δυσχερής και επίπονη. Τα πρωτογενή δεδομένα εξήγοντο σε μορφή κειμένου με τη διαδικασία «σύλληψης αρχείου» (*file capture*), σε μορφότυπο κειμένου (txt format). Αυτό δημιουργούσε προβλήματα συμβατότητας στην άμεση αξιοποίηση από διαδεδομένα λογισμικά επεξεργασίας (EXCEL, ACCESS, SPSS). Κάθε φορά για την εναρμόνιση των δεδομένων, ήταν επιβεβλημένη η παρέμβαση ενδιάμεσων ημιαυτόματων λύσεων με προγράμματα κατασκευασμένα ad hoc. Ο κίνδυνος λάθους ήταν πάντα παρών και γι αυτό η διασταύρωση των αποτελεσμάτων ήταν πάντα απαραίτητη και χρονοβόρα. Επιπλέον η ιεραρχική δομή των αρχείων του ΕΡΜΗ δεν επέτρεπε την εξαγωγή ορισμένων κρίσιμων απαντήσεων όπου τα πρωτογενή δεδομένα ήταν καταχωρημένα σε τύπους “περιοδικών πεδίων” (*periodic fields*) όπως τα στοιχεία συλλογής (holdings). Τα προβλήματα αυτά έχουν ξεπεραστεί με τον σχεδιασμό του νέου συστήματος σε περιβάλλον σχεσιακών βάσεων δεδομένων (relational database).

Δυστυχώς τα πλήρη στατιστικά δεδομένα της εξαετούς λειτουργίας του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών στον ΕΡΜΗ εξήχθησαν μόλις 5 ημέρες πριν από την παρουσίαση της παρούσας ανακοίνωσης. Αυτό κατέστησε αδύνατο ένα σοβαρό έλεγχο ποιότητας των δεδομένων και πολύ περισσότερο μια σοβαρή επεξεργασία για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τα χαρακτηριστικά συνεργασίας των βιβλιοθηκών. Είναι όμως δυνατόν τα στατιστικά που συγκεντρώθηκαν αφού τύχουν περαιτέρω ελέγχου, επεξεργασίας και ανάλυσης στο άμεσο μέλλον, να αποτελέσουν μαζί με τα συμπεράσματα που θα προκύψουν, υλικό δημοσίευσης και για τη Μονάδα Ολικής Ποιότητας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

4. Ερωτήματα προς απάντηση από την επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών και του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένα ερωτήματα, οι απαντήσεις των οποίων αναμένεται να δοθούν από την ανάλυση και επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων της χρήσης του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών, τόσο αυτών που συγκεντρώθηκαν στα εξη χρόνια λειτουργίας του ΕΡΜΗ όσο και αυτών που θα εξάγονται (ευκολότερα πλέον) από το νέο σύστημα σε περιβάλλον web. Ομαδοποιούνται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά κυρίως στατιστικά που προκύπτουν από το Συλλογικό Κατάλογο Περιοδικών και η δεύτερη από τη λειτουργία του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών

4.1. Α ομάδα ερωτημάτων. Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών

1. Ποιος είναι ο **αριθμός βιβλιοθηκών** που συμμετέχουν (ενεργά) στη λειτουργία του **Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών**. Ποσοστό των εν λόγω βιβλιοθηκών σε σχέση με αυτές του **Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών** και του συνόλου (;) των επιστημονικών βιβλιοθηκών του ελληνικού χώρου.
2. Το **σύνολο των τίτλων** των περιοδικών που ανήκει στις συλλογές των βιβλιοθηκών του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών, πλήθος και ποσοστά για τους τρέχοντες τίτλους, τις τρέχουσες συνδρομές, τις πλήρεις συλλογές, τις τρέχουσες και πλήρεις συλλογές, **συντελεστές επικάλυψης, γενικός και ανά κατηγορία** βιβλιοθηκών.
3. Πλήθος και ποσοστά βιβλιοθηκών, τίτλων και συνδρομών ανά κατηγορία βιβλιοθηκών (π.χ. ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Νοσοκομεία κλπ.),

4.2. Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών

4. Πλήθος και ποσοστά εκτελεσμένων και απορριπτόμενων **παραγγελιών** σε σχέση με το σύνολο των καταχωρημένων. Κατανομή ανά βιβλιοθήκη, κατηγορία βιβλιοθηκών σε ετήσια βάση και ευρύτερες χρονικές περιόδους.
5. Συμπεράσματα για διακλαδική και ενδοκλαδική **συνεργασία** με βάση το σημείο 4. Κατά πόσο συνεργάζονται μέσω του Δικτύου, ομοθεματικές βιβλιοθήκες που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες (π.χ. ΑΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Νοσοκομεία).
6. Μέσος **χρόνος απόκρισης** (και τυπική απόκλιση) ανά βιβλιοθήκη προμηθευτή, ανά κατηγορία βιβλιοθηκών, ανά προμηθευτή προς «πελάτη», από κατηγορία προς κατηγορία.
7. Περισσότερο **ζητούμενα περιοδικά**. Ανά τίτλο, ανά θεματική κατηγορία.
8. Κατανομή των **χρόνων δημοσίευσης** των αιτούμενων τεκμηρίων
9. Επίπτωση της λειτουργίας των **κοινοπραξιών των ηλεκτρονικών περιοδικών** στην εξέλιξη του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών (συνδυασμός με το σημείο 8.)
10. Κατανομή παραγγελιών με βάση τον **τρόπο αποστολής**, ετήσιες μεταβολές.
11. Στοιχεία για την **οικονομική** εκκαθάριση των συναλλαγών και το κόστος των παραγγελιών

5. Αντί επιλόγου

Τα όποια συμπεράσματα προκύπτουν από την επεξεργασία των παραπάνω ερωτημάτων μπορούν να συνεξεταστούν με αποτελέσματα άλλων δραστηριοτήτων (ερευνών, μελετών, απογραφών, ερωτηματολογίων, μεθόδου Conspectus, κλπ.) ώστε να υπάρξει μια σφαιρικότερη εικόνα για τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά των συλλογών των ελληνικών βιβλιοθηκών και τις μεταξύ τους συνεργασίες.

Είναι μάλλον από τώρα βέβαιο ότι το Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών θα λειτουργεί για αρκετά χρόνια παράλληλα και συμπληρωματικά με τις κοινοπραξίες βιβλιοθηκών και τις υπο διαμόρφωση συλλογές ηλεκτρονικών περιοδικών. Θα μπορεί να καλύπτει όποια τεκμήρια δεν περιλαμβάνονται στις ψηφιακές βιβλιοθήκες και να εξυπηρετεί όσους δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε αυτές.

Η σχεδίαση, με βάση την οποία υλοποιήθηκε το νέο σύστημα του Δικτύου Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών βασίζεται στην κεντρική ιδέα ότι συστήματα τέτοιας εμβάλειας πρέπει να είναι «*εργαλεία πολλαπλών χρήσεων*». Πιστεύουμε ότι το Δίκτυο Διαδανεισμού

Ελληνικών Βιβλιοθηκών εκτός από τις υπηρεσίες διαδανεισμού, θα μπορεί να προσφέρει στους μελετητές και εν γένει τους ενδιαφερόμενους του χώρου πλούσιο υλικό για επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων που θα συμβάλλουν στην εξασφάλιση ολικής ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις βιβλιοθήκες.